

MÉREGTELENÍTŐ

2026.09.szám

KEDVES OLVASÓ!

Nagy szeretettel szólok most Hozzád, átérezve a felelősséget egy új, munkás tanév elején. Rábukkantam egy megmosolyogtató írásra jó humorú, híres írónk tollából. – ld. alább. Igaz, hogy sok idő telt el, mióta Ő elmesélte a szülő nehézségeit iskoláskorú gyereke feladatainak megoldásával kapcsolatban. Ma nyilván egészen más szinten zajlik ugyanez, de egy biztos: szegény szülő ma még kevésbé áll a helyzet magaslatán az iskolai feladatok megértésében. Leéltem a magam életét, számtalan vizsgán és az élet feladatain bizonyítottam vagy elbuktam, de a mai világ problémáiban már nem tudok, sőt, nem is akarok tudós felnőttet játszani. A családbeli gyerekek már óvodás, vagy még inkább kis iskolásként is leköröznék a tárgyi tudásukkal. Eleinte ez megijesztett, kis szégyenérzettel töltött el, mint ahogy az alábbi novella apukáját is. De ez elmúlt.

Megértettem, az egyes generációk között mindig volt, de ma a rohamos „fejlődés” korában még nagyobb az ismeretbeli különbség. Igen, ez így van, nem is lehet ellene tenni.

De valamiben mi öregek mégis pótolhatatlanok, utolérhetetlenek vagyunk. És ez az élettapasztalat: a fontossági sorrend, és az egyensúly felismerése. És ez nagy felelősségünk: merjük-e vállalni a fék szerepét. Megmutatni, hogy az életet érezni is kell, hogy a SZÍV ugyanolyan fontos az emberi életben, mint az ész. Merjük-e mindig újra a szeretet, a jóság, a jövő iránti felelősség szempontjait felhangosítani ebben a rohanó gépi világban? Mert enélkül bizony fennáll a veszély, hogy kisiklik a száguldó kocsi. Ellensúlynak áll a gyerekek előtt a nagyik esendősége. Ez az élet realitása, mindenki élete a csúcs után lejtmenetre kapcsol, és ez alázatra és a realitásra tanít.

Olvasóm, gondolkodtál-e már új szerepeden, az életedre így tekintve?

-OO-

Fésűs Éva: A lényeg

A szépben az a legszebb, ami leírhatatlan,
a vallomásban az, ami kimondhatatlan,
csókban a búcsúzás vagy nyíló szerelem,
egyetlen csillagban a végtelen.
Levélhullásban erdők bánata,
bújócskás völgy ölében a haza,
vetésben remény, moccanás a magban,
kottasorokban rabul ejtett dallam,
két összekulcsolt kézben az ima,
remekművekben a harmónia,
részekben álma az egésznek,
és mindenben a lényeg,
a rejtőzködő, ami sosem látszik,
de a lélekhez szelídült anyagban tündöklően ott sugárzik.

Karinthy Frigyes: Tanítom a kisfiamat

- Ha 9 kályhában 5 nap alatt 12 m^3 bükkfa ég el, mennyi nap alatt ég el 12 kályhában 9 m^3 bükkfa...

- Ha 9 kályhában...

Az íróasztal előtt ülök, valami cikket olvasok. Nem tudok figyelni. A másik szobából már harmincötödször hallom a fenti mondatot. Mi a csoda van már azzal a bükkfával. Muszáj kimenni. Gabi az asztal fölé görnyedve rágja a tollat. Úgy teszek, mintha valami más miatt mentem volna ki, fontoskodva keresgélek a könyvszekrényben. Gabi lopva rám néz, én összehúzó a szemem, mintha nagyon el lennék foglalva gondjaimmal, és nem vennék tudomást róla - érzem is, hogy erre gondol, közben görcsösen mondogatom magamban: "Ha 9 bükkfa... 12 m^3 ... akkor hány kályhában...." Ejnye, a csudába! Hogy is van? Elmegyek előtte szórakozottan, megállok, mintha ebben a pillanatban vettem volna észre.

- Na mi az kisfiam, tanulgatunk? - Gabi szája lefelé görbül. -Apukám...

- Mi az?

- Nem értem ezt a dolgot.

- Nem értem?!... Gabi!... Hogy lehet ilyet mondani?!... Hát nem magyarázták el az iskolában?

- De igen, csakhog... -

A torkomat köszörülöm. Aztán már nyersen és ellenségesen: -Mi az, amit nem értesz?-

Gabi mohón, gyorsan és megkönnyebbülve, máris hadarni kezdi, mint akinek nagy súlyt vettek le a válláról.

- Nézd apukám, ha 9 kályhában 5 nap alatt 12 m^3 bükkfa ég el... Én dühösen:

- Papperlapapp!... Ne hadarj!... Így nem lehet értelmesen gondolkodni!... Tessék még egyszer nyugodtan és megfontoltan elmondani, majd akkor meg fogod érteni!. Nna, adj egy kis helyet.

Gabi boldogan és fürgén félrehúzódik. Ő azt hiszi, hogy én most nem tudom, hogy ő most vidáman rám bízta az egész dolgot - ő nem tudja, ő persze nem emlékszik ugyanerre a jelenetre, húsz-egynéhány évvel ezelőtt, mikor én húzódtam így félre boldogan és megkönnyebbülve, és az apám ült le így mellém, ugyanezzel a bosszankodó és fontoskodó arccal, mint most én. És ami a legborzasztóbb, méghez - ebben a pillanatban villan át rajtam - ugyanerről a példáról volt szó akkor is!... Úgy van, nincs kétség!... a bükkfa és a kályha! szent Isten!... pedig akkor már *majdnem* megértettem - csak elfelejtettem!... Az egész húsz-egynéhány éves korunk egy pillanat alatt a semmibe süllyedt. Hogy is volt csak?

- Nézd Gabi,- mondom türelmesen -, az ember nem a szájával gondolkodik, hanem az eszével. Mi az, amit nem értesz?!... Hiszen ez olyan egyszerű és világos, mint a nap - ezt az elsős elemista is megérti, ha egy pillanatig figyel. Nézd fiam. Ugye, itt van az, hogy 9 kályhában 5 nap alatt ennyi és ennyi bükkfa ég el. Nna. Mit nem értesz ezen?

- Ezt értem apukám... csak azt nem tudom, hogy az első aránypár fordított, és a második egyenes, vagy az első egyenes és a második fordított, vagy mind a kettő egyenes, vagy mind a kettő fordított.

A fejbőröm, a hajam tövében, lassan hidegedni kezd. Mi a csudát fecseg ez itt össze az aránypárokról? Mik lehetnek azok az átkozott aránypárok?!... Honnan lehetne ezt hirtelenében megtudni? Most már hangosan szólok rá - Gabi! ... Már megint hadarsz! ... Hogy akarod így megérteni?... Mi az, hogy fordított, meg egyenes, meg fordított, papperlapapp!

Gabi röhög. Ráordítok: - Ne röhögj, ezért taníttatlak, kínlódom veled! ... Ez azért van, mert nem figyelsz az iskolában!... Hiszen te azt sem tudod... hiszen te azt sem tudod... (Elképedve meredek rá, mintha egy szörnyű gyanú ébredt volna fel bennem.) Hiszen te talán azt sem tudod, hogy mi az az aránypár?!...

- Dehogynem apukám... az aránypár... az aránypár... az a két viszony... amelyben a belső tagok hányadosa... illetve a külső tagok szorzata...

Összecsapom a kezem: - Mondom! ... 14 éves kamasz, és nem tudja, mi az az aránypár! Gabi szája megint lefelé görbül. -Hát mi?

- Hogy mi? Na megállj, te csirkefogó!...Most azonnal előveszed a könyvet, és harmincszor elmondod! ... mert különben ...

Gabi megszeppenve lapozgat, aztán hadarni kezdi: -Az aránypár az a mennyiség, melynek két beldaga úgy viszonylik két másik mennyiséghez, valamint... igen, apukám, de melyik itt a két beldag, a bükkfá térfogata és a napok száma, vagy a kályhák száma és a bükkfá térfogata?...

- Már megint hadarsz?! Add ide azt a könyvet!.- És most rettentő komolyan kezdem: - Ide nézz, Gabi, ne légy már olyan ostoba. Hiszen ez olyan világos, mint a nap. Na nézd, milyen egyszerű. Na. Idefigyelj! Ugye, azt mondja, hogy 9 kályhában ennyi nap alatt ennyi és ennyi bükkfá. Tehát ha ennyi és ennyi bükkfá 9 nap alatt, akkor világos, ugye, hogy 12 nap alatt viszont nem ennyi és ennyi, hanem...

- Igen apukám, eddig én is értem, de az aránypár...

Dühbe jövök. - Ne fecsegy bele, így nem érte... nem érted meg. Idefigyelj. Ha 9 nap alatt ennyi és ennyi - akkor 12 nap alatt, mondjuk, esetleg ennyi és ennyi és ennyivel több. De viszont, pardon, azért nem több mégse, mert nem 9 kályhában, hanem 12-ben, tehát ennyivel kevesebb, vagyis ennyivel több... mintha ugyanannyival kevesebb volna, mint amennyivel több... Itt ugyanis az aránypár... az aránypár...

Egyszerre világosság gyúl az agyamban. Mint egy villámcsapás, úgy ér a Nagy Megismerés, aminek hiánya húsz-egynéhány év óta lappang és borzong bennem, - úgy van, most rájöttem! ... Nincs kétség - akkor... ott... egészen nyilvánvaló, úgy van, nyilvánvaló, *az apám sem értette ezt a példát!* Lopva Gabira nézek. Gabi közben észrevétlenül kinyitja a történelemkönyvet, és most fél szemmel azt a jelenetet nézi egy régi képen nagy kéjjel, ahogy Kinizsi Pál két törököt dögönyöz. Nagyot ütök a kobakjára, csak úgy csattan - Nesze!... Majd bolond leszek kínlódni veled, mikor nem figyelsz! Gabi bög, mint a két török együttvéve. Én pedig megkönnyebbülve ugrom fel, és a múlt

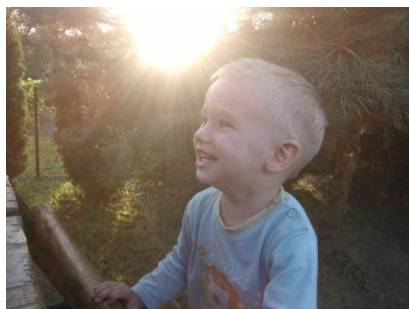
ködén keresztül egy arc rajzolódik felém, - az apámé, amint nagyot üt a kobakomra, vígan és megkönnyebbülve, mintha azt mondaná: "add tovább a fiadnak! énnekem már elég volt!", és füttyürészve, zsebre dugott kezekkel, vígan indul el a sír felé, ahol egészen mindegy, hogy hány nap alatt ég el 9 m³ bükkfa és 60-70 év élet.

GYEREKSZÁJ

Lackfi János: Örök

A Lázervin meghalt?
Meg .
Ő írta ezt a könyvet?
Ő.
Aki könyvet ír, az mind meghal?
Meg.
És aki könyvet olvas?
Az is.
És aki nem ír és nem olvas?
Bizony az is.
Akkor nem a könyvekben van a halasztás.
Hát nem.
Csinálsz nekem egy hosszúlépést?
Az nem gyereknek való.
Mért, mi van benne?
Bor meg szóda.
És aki megissza, hosszabbat tud lépni?
Egy ideig igen.
És aztán?
Ha túl sokat iszik, egyáltalán nem tud lépni.
És ha keveset?
Akkor még ugrándozni is tud.
A Lázervin szerette a hosszúlépést?

Nem tudom, nyáron biztos,
mert olyankor nagyon jól esik
Mégis télen lépte a leghosszabbat.
Mégis.
Most már nem lehet utolérni?
Most már nem.
Akkor se, ha iszom hosszúlépést?
Akkor se.
Akkor inkább iszom rövidet.
Az végképp nem gyereknek való.
Mi való a gyereknek?
Tea meg gyümölcslé.
Akkor csinálj nekem gyümölcslépést.
Az milyen?
Gyümölcslé meg szóda.
Jó, csinállok.
Várj csak, én mégis szeretném egy kicsit utolérni a Lázervint.
Most rögtön?
Valamit meg kell beszélnem vele.
Hát nem tudom...
Tegyél még valamit a gyümölcslépésembe, akkor sikerülni fog.
És mit tegyek bele?
Öröklét.

Georg Trakl: Magános ősz

Homályos ősz jön, telt s gyümölccsel édes,
a nyári nap halódó fénye sárga.
A széthasadt ködből még tiszta kék les;
madár ha száll, akár mesékben szállna.
Hordókra vár a bor s a csönd a széles
pincék homályán megdermedve áll ma.

Amott a puszta dombon egy kereszt ül;
rozsdás erdőn bolyong a nyáj fehéren.
Egy felleg húz a tó tükrén keresztül;
a földműves pihenni tér be éppen.
Az este kékes szárnya halkán pendül
a száraz zsúptetőn s az árokszálen.

Most csillag fészkel már az álmos pillán;
hűvös szobákban csöndes béke hallgat,
a szeretők szelíd szeméből immár
halk angyal lép elő, a szárnya lankadt.
És zúg a nád; kísértet hangja sír rám,
csupasz fűzekről, hallom, hull a harmat.

(ford. Radnóti Miklós)

ooo

Szepesi Attila: Őszi fecskehad

Búcsúznak már, gyűlnek a fecskék, csöpp ficserészők.
Ülnek nagy csapatokban a villanydróton,
hogyan tovaszálljanak északi tájról déli vidékre a tengeren át,
hol a kék habokon bucskázik a delfin s
nem látszik csak a zajló hullám, messze a part még.
Messze a pálmás Afrika még, ahol a dzsungel mélyén
szökken a párduc, fönny a falomb közt kandi majom
bújik, s a szavannán lép a zsiráf, a torony-nyakú,
bög az oroszlán, s legelésznek a holdsarló-agyarú
elefántok. Ott ficserenek a fecskék majd, ott
bukfenceznek a nap sugarában, a kék levegőben. Most itt
gyűlnek a villanydróton, a lomb-veres őszi ligetben, a
völgyeken át kanyarogva futó kikerics-lila szélben, a
búzamező aranyában, amelyre a tél fenyegetve teríti le
majd suhogó takaróját.

„...Megtanultam az erdő életét, s ez az élet szebb volt, mint minden egyéb élet a földön, szebb, őszintébb, tisztább, igazabb.. Komoly és szép gondolatokat adott az erdő... s a lelkem megtelt újra szép és jó érzésekkel, amiket az erdőtől kaptam s a csendtől, amely úgy áradt szét az erdő fölött, mint Isten meleg lehelete. Attól kezdve már beszélhetek nekem cinikus szavakat, folyhatott az eszményrombolás szerte a világban kedve szerint, engem megmentett az erdő. Megtanított igaznak látni a szépet és a jót. Megtanított arra is, hogy a gúny, amely a szépet támadja, nem egyéb, mint irigy takarása emberi mesterkedésekből származó világoknak, melyekből hiányzik a szépség.” (Wass A.: A titokzatos őzbak, 34.o.)

“Ekkor már közel szállt az erdők fölé a nap, és a szelíd ős édes-fanyar illata megült az avaron, mint az öreg emlékkönyvek fonnyadó virágainak illata. A fészkek üresen ásítottak, az erdő csendes volt, mint a borongó gondolat, csak a harkály kopogott valahol messze, mintha a nyár útiládájába verték volna az utolsó szögeket.” (Fekete István:Bogáncs--részlet)

VALLOMÁS

Nem szeretnék beállni a hivatásos félelemkeltők sorába, nem szeretnék ijesztgetni, csupán mesélni. A múlt héten egy nagyon nehéz napom volt. Sok háztartási munkám mellett egyfolytában és kikerülhetetlenül ott követelőzött a hőkupola FORRÓSÁGA, a csökkenő vízkészlet, a SZEGÉNYEK szükséghelyzete. A FÖLDÜNK kimerültsége. Földanyánk azt mondta nekem: Nem tudok már többet adni, amim volt, évszázadokra tartalék, feléltetek, elpocsékolátok. Nem voltatok felelős gazdák. A Teremtőnk gondosan ellátott Benneteket mindennel, de a pocsékolással nem érthet egyet. Amikor Ti gondatlanok vagytok, az nekem árt.

Mikor munkáim végeztével ágyamba hanyatlottam, jött az alázatos belátás. Én sem voltam jó gazda, bizony, sok vizet használtam nagy tisztaságmániám ösztönzésére. Égve is felejtettem sokszor a villanyt, bekapcsolva a számítógépet, és még mennyi mindent nem is látok a pocsékolásaim sorában.

Kikapcsolódásul bekapcsoltam a rádiót, ott meg éppen Székely János előadását hallgathattam Assisi szentjéről, Ferencről, az Ő teremtést védő alázatos magatartásáról. Sokat tanultam belőle.

Olvasó, fogadd el ezt a vallomást, mert semmi jogom nincs a számonkéréshez. De gondold végig mindazt, amit napjainkban élünk, amit az évtizedek óta sulykolt teremtésvédelmi felhívásokból megismertél. És gondold szeretettel déd-ük-szép... unokáidra. Gondolatban kínáld meg őket egy pohár jó hideg vízzel!

Ha álmatlan éjszakát okoztam, ez jó termést hozhat. Szép elhatározásokat! Jó éjszakát! (P.M.)

A világ láthatatlan urai, az államok feletti pénzmágnások (pl. a Bilderberg-csoport, a Világgazdasági Fórum, tagjai, Klaus Schwab, Bill Gates és mások) a profit hajszolása, háborúk generálása során rengeteg energiát pazarolnak el és tönkreteszik a környezetet. De erről nagyon ritkán beszélnek, az elnyomott, tudatlan átlagember pedig a legnagyobb erőfeszítése árán sem tudja ezeket a károkat csökkenteni (K.A.)

„Isten nem teremtett selejtet! Mindnyájunkat úgy indított el a Földre, hogy feltarisznyázt bennünket minden jóval: tehetséggel, szeretettel, jósággal.”

„Az anyagi dolgokkal való viszonyban az arany középúton kellene járni, hiszen minden, ami van körülöttünk, Isten ajándéka, de ezek mind csak eszközök, és nem célok.”

„Rá kellene döbbernünk, hogy a kapzsiságunkkal, pazarlásunkkal, meggondolatlan fogyasztásunkkal óriási terhet jelentünk a minket fenntartó bolygónknak”(Böjte Csaba)

Az esőcsináló története

Egy faluban régóta nem esett az eső. Kiszáradtak a kutak, növények mentek tönkre, és a víz nagyon értékesé vált. A falu lakói mindent megtettek, de nem sok eredménnyel. Akkor hallottak a hegyekben egy öreg bölcsről, aki tud esőt csinálni. Megkeresték, elpanaszolták nagy bajukat. Megesett rajtuk a szíve, velük ment a faluba. Ott letelepedett egy üres kunyhóban, és ott leült. Három napba sem telt, felhők érkeztek, és velük a rég áhított eső.

Elképedve kérdezték az öreget, hogyan csinálta ezt.

Így válaszolt: „Egészen egyszerűen. Idejöttem hozzátok, leültem és rendbe hoztam magam. Amikor én rendben voltam, ti is rendbe jöttetek magatokkal. Amikor Ti is és az emberek is mind rendben voltak, akkor a természet is rendbe jött. Amikor ez megtörtén, megjött az eső.

OLVASÓM!

Nem tudom, Te is úgy vagy-e, mint én, hogy szeptember elején különleges hangulat vesz erőt rajtam. Régóta nem kell már iskolaévet kezdenem, mégis ilyenkor valami bizsergés van a gyomrom tájékán, egy kis izgalom, hogy kezdődik... Aztán rájövök, hogy ez csak a réges-régi beidegződés.

De mégis, valamiképpen újra kezdem ilyenkor az életem. Elkezdem komolyabban venni. Jobban odafigyelek, mit mondok, mit teszek az időmmel, milyen összeszedetten imádkozom. Mert tudom, hogy igenis, nekem is becsöngetnek, nekem is van még tanulni valóm ebben az életben. Hisz ezért vagyok még itt.

Mostanában a közösségi médiában felfigyeltem arra, hogy az ember – ha lassan is - kezdi megsejteni a felelősségét az Életért, a Földért, talán mondhatom azt is: a Mindenségért. Bárha az is bekövetkezne, hogy egymásért is érezzük ugyanezt a felelősséget, segítsük egymást a Jóságban.

Ezért érintett meg a nagyon nehéz időket megélő, érzékeny lelkű költőnk verse:

Reményik Sándor: Sóhaj a mindenségért

Vasárnap. Harangszó. Egy asszony
elmegy mellettem.
A harangszóra megáll.
Összeteszi kezét, fohászkodik
Az utcán elmenőben: „Uram Jézus
A rosszakon is könyörülj!” –
A rosszakon is könyörülj:
Ennyi egy-vers-soros imája.
Az asszony kendős, falusi
És amit mond, magának mondja,
S a láthatatlan csillagoknak.
Már megy tovább.
Mi fakasztotta
E furcsa, percnyi, falusi imát
Itt, a városban, közelemben?

Igen, épp az én közelemben –
S miért, hogy elfeledni nem tudom,
S gondolkodok rá újuló gondolattal,
Újuló kinnal s enyhüléssel?
Mi fakasztotta e furcsa imát?
Mint egy könnycsepp, mint egy
villámcsapás,
Mint morajló s meginduló föld,
Mint megnyíló föld a lábam alatt:
Olyan volt.
Mi fakasztotta: részvét, büntudat,
Az utcán, harangszóra, éppen ott?
Sejthette-e, hogy az egész
Lángba borult
Mindenségért imádkozott??!

Hárs László: Levél az erdőből

Az erdőből egy levelet
hozott a posta reggel,
egy száraz tölgyfalevelet,
néhány sor zöld szöveggel.

Az állt rajta, hogy eljött az ősz,
a nyáridőnek vége,
most már a néma télre vár
az erdő és vidéke.

A mackó barlangjába bújt,
elköltöztek a fecskék,
a tisztásoknak zöld fűvét
lerágták mind a kecskék,

nem hegedül a zenekar;
nagy most a tücskök gondja,
és újdivatú kalapot
nem visel már a gomba.

Szétosztotta a körtefa
a fanyar vackort régen,
nincsen levél a bokrokon,
és pitypang sincs a réten.

Minden lakó elrejtezett,
Üres az erdő, árva.
S a szélső fán egy tábla lóg:
"Téli szünet van, zárva!"

Születésnap i köszöntő – szeptember 8.

Holnap Szűz Mária születésnapja van. Családban bensőségesen szoktuk megtartani a születésnapokat.

Talán nem is arra való most ez a nap, hogy mi valami nagyot, szépet tudjunk mondani az Ünnepe l tnek. Sokkal inkább arra van szükségünk, hogy Rá nézzünk, majd Isten gondviselő jóságára és az emberiség életére.

Olyan ez, mintha a földről madárszárnyon egyre magasabbra emelkedve néznénk le ugyanarra a tájra. Ha ezeken a szárnyakon fel, magasba szállunk, onnan jól belátható a Világ történelme. Az a nagy csoda, ahogyan az Örökké Létező megalkotta a Mindenséget – ezt csak a képzeletünk szárnyain tudjuk bejárni. De a Földünk történetét már jobban ismerjük. A tudomány segítségével követhetjük a hosszú folyamatot, az évmilliárdokat, amíg az Élet feltételei létrejöttek, aztán az első szerves molekulák, majd az első élőlények; az egysejtűtől az őshüllő kig

Minket mégis az döb bent meg, amikor Isten saját képmására Embert teremtett, hogy szeretetét megoszthassa vele. A Biblia segítségével látjuk a Paradicsomkertet – a maradéktalan biztonság és boldogság állapotát. Isten végtelen szeretetében partnerének teremtette az embert – azt akarta, hogy szabad legyen ebben a kapcsolatban. Így következett be aztán a nagy törés. Az ember *szabadon elutasította* Isten szeretetét – és ezzel kizárta magát ebből a csodálatos boldogságból. Sötét évezredek sora következett. Reménytelennek tűnő, halálba torkolló emberi élet, amely csupa küzdelem.

De élt Isten ígérete, hogy egyszer újra magához emeli teremtményét. A Föld különböző tájain élő népek lelkében ott élt a tudat, hogy az embert egy Isten alkotta, és hogy ez az Isten egyszer eljön a Földre. Különbözőképpen hívták, de a sejtés, a várakozás nagyon hasonló volt. Mert ez valóban hozzá tartozott az ember történetéhez, benne élt az emberi emlékezésben.

És eljött az idő – az Idők Teljessége – hogy Isten emberként elküldje Fiát erre a sötét Földre. Gondosan előkészítette ezt az eseményt: megalkotta azt a teremtményét, aki által megvalósíthatta tervét. Makulátlanul tiszta, a bűn árnyékától mentes kicsi gyermek született a Földre, aki majd felnövekedve méltó lett Isten Fiát a méhében hordozni. Így született és növekedett az, Aki ennyire kedves volt Isten előtt – a büntelenség áttetsző szépségében növekedett.

Hát ezt a csodát ünnepeljük ma. Ezt a csodálatos teremtményét Istennek, aki teljesen ember, de az ember Istennek ellentmondó, bűnre hajló természete Öt nem érintette.

A művészek évezredek óta próbálják megformázni ezt a kislányt, aki Isten Anyja lett. De ezt a szépséget nem lehet megmutatni. Mert ez nem a vonások nemessége, nem az alak nádszál-karcsúsága, nem a szemek ragyogása csupán. Nem! Ez Isten szépségének tükörképe, mert Ővele Teljes, Ő tölti ki egészen. Így nézzünk ma Rá, akinek születése napját ünnepeljük. Aki felnövekedve Igent mondott Isten felkérésére, és megszülte nekünk a Megváltót! Így köszöntsük: Üdvözlégy, Mária, kegyelemmel teljes! (P.M.)

Szent-Gály Kata: Immaculata

Te vagy a fénynek fehér
ragyogása,
Jóságnak képe,
Irgalomnak mása,
aki napsugárba, fénybe öltözött
liliom-kehelyként állsz a Föld fölött,

egészen tiszta és egészen fehér,
kihez a bűnnek árnyéka sem fér -
Elcsendesül bennem a szó, a
beszéd,
Ó, milyen szép vagy!
Mennyire szép!

Te vagy az Isten
remekelt csodája,
kertje, galambja, ékes palotája,
magad vagy az oltár,
ki mennyekbe ér,
egészen tiszta, és egészen fehér,
mint a hegytetőknek csillogó hava,
szeplőtelen vagy, édes szűz Anya!
Elcsendesül bennem a szó, a beszéd:
Ó, milyen szép vagy!
Mennyire szép!

OOOO

Nem vásárolható

Fiatal pár lép a város legszebb játéküzletébe. A férj és a feleség hosszasan nézegetik a színes játékokat. Némelyek fenn sorakoznak az állványokon, mások a mennyezetről lógnak le vagy a pultokon fekszenek szívderítő tarkaságban. Vannak itt síró és nevető babák, elektronikus játékok, kicsike konyhák, melyekben lángost és süteményt sütnék. Nem tudják eldönteni, melyiket vegyék meg. A csinos eladónő hozzájuk lép.

- Nézze - kezdi magyarázni a feleség -, nekünk egy egészen kicsi lányunk van, és mi sokat vagyunk távol hazulról. Gyakran még este is.
- Olyan kislány, aki keveset mosolyog - folytatja a férj.
- Szeretnénk venni neki valamit, ami boldoggá tenné - veszi át a szót újra az asszony -, akkor is, ha mi nem vagyunk mellette... Vamit, aminek örülne, ha egyedül van.
- Nagyon sajnálom - szólal meg udvariasan az eladónő -, de mi nem árulunk szülőket.

Dönteni arról, hogy gyermekünk legyen, olyan nagy dolog, mintha szerződést kötnénk vele egy mérhetetlen feladatról, amelyet az emberi ész elképzelni is alig képes. A kicsinyek mind olyan meghívóval érkeznek hozzánk, amely az egész életre szól, és azt mondják: "Hívtál. Itt vagyok. Mit adsz?"
Itt kezdődik minden nevelési feladat. (Bruno Ferrero)

oooooooooooooooooooo

Első nap az iskolában – egy pedagógus szemével és szívével

A reggeli napfény még nyári melegséggel világította meg a konyhaasztalt, de Anna néni már a harmadik kávéját kavargatta, miközben a kinyomtatott névsorokat böngészte. Huszonnyolc név. Huszonnyolc teljesen különböző világ, akik ma nyolc órakor belépnek az 1. a osztálytermébe, és az elkövetkező négy évben az ő életének a középpontjává válnak.

Már tizenöt éve csinálta, mégis minden szeptember elsején ugyanaz a gyomorszorító izgalom fogta el. Vajon sikerül mindegyikükhöz megtalálnia a kulcsot?

A kényelmetlen kiskosztümben és a túsarkúban az iskolaudvar felé gyalogolva mélyen beszívta a levegőt. Az udvaron már állt a bábeli zűrzavar. Anna felemelte az „1. a” feliratú táblát, és arcára varázsolta a legmegnyugtatóbb, legmelegebb mosolyát. Pontosan tudta, hogy a szülők legalább annyira rettegnek, mint a gyerekek. Az anyukák sminkje már most elmosódott a könnyektől, az apukák feszülten igazgatták a nyakkendőiket, a kicsik pedig úgy kapaszkodtak a felnőttek kezébe, mintha az életük múlna rajta.

Egy kisfiú különösen feltűnt neki. Péter – emlékezett a nevére a beiratkozásról – tágra nyílt, riadt szemekkel meredt a hatalmas tölgyfa ajtóra. Anna odalépett hozzájuk.

– Jó reggelt kívánok! Anna néni vagyok. Készen állsz a nagy kalandra? – guggolt le a gyerekekhez, hogy szemmagasságba kerüljenek. A kisfiú csak bólintott, de a torkában lévő gombócot szinte látni lehetett.

Amikor megszólalt a csengő, Anna a sor élére állt. **Bevezetni őket az épületbe mindig olyan volt, mintha egy törekeny porcelánszállítmányt kísérne.** A folyosón terjengő padlóviasz, kréta és friss festék illata neki az otthont jelentette, a gyerekeknek viszont egyelőre egy ijesztő labirintust.

A tanteremben beállt a nehéz, feszült csend. Harminc pár gyerekszem leste minden mozdulatát. Anna tudta, hogy a merev szabályok most csak rontanának a helyzeten. Nem a tankönyvekkel kell kezdeni.

Ekkor az ablak melletti padban egy kócos kisfiú előrántott a zsebéből egy kopott, piros játékautót, és büszkén letette a padra a riadt Péter elé. Anna látta, ahogy Péter válla egy kicsit leereszkedik, és a két fiú suttogva beszélgetni kezd. Az igazgatóhelyettes biztosan rászólt volna a gyerekekre a rendbontásért, de Anna néni csak elmosolyodott, és úgy tett, mintha nem látná a szabályszegést.

Megfordult, a táblához lépett, és a kréta ismerős csikorgásával felírta a dátumot.

Amikor visszafordult, a két kisfiú már együtt nézte a kocsit, és a teremben lassan feloldódott a feszültség. Anna fellelegzett.

Az év megkezdődött, a varázslat működött, és remélte, hogy idén is minden rendben lesz. (P.M.)

ooo

Somlyó György: Mese arról, ki hogyan szeret

Van, aki azt hiszi, tehet, amit akar,
hisz szeretik.

Van, aki azt hiszi, tehet, amit akar,
hiszen szeret.

Van, aki úgy érzi, minden tetteire vigyáznia kell, éppen mert szeret.

Van, aki úgy érzi, minden tetteire vigyáznia kell, éppen mert szeretik.

Van, akinek számára a szerelem
határos a gyűlölettel.

Van, akinek számára a szerelem
határos a szeretettel.

De van olyan is, aki a szerelmet összetéveszti a szeretettel,
s nem érti, hogy mások feleletül a
gyűlölettel tévesztik össze a szerelmet.

Van, aki úgy szeret, mint az országútra tévedt nyúl, amely a
fénycsóvák csapdájába esett.

Van, aki úgy, mint az oroszlán, amely széttépi
azt, amit szeret.

Van, aki úgy szeret, mint a pilóta a várost,
amelyre bombáit ledobja.

Van, aki úgy, mint a radar, amely a repülő
útvonalat vezeti a levegőben.

Van, aki békésen szeret, mint a kecske, amely hagyja,
hogyan megszopja az éhező kisgyereket.

Van, aki vakon, mint a másikat alaktalanságába nyelő amőba.

Van, aki esztelenül, mint az éjszakai lepke a lángot.

Van, aki bölcsen, mint a medve a téli álmot.

Van, aki önmagát szereti másban,
s van, aki önmagában azt a másikat,
akivé maga is válik általa.

Tamási Áron: – Őszi szellő

Mendegélt Barabás bácsi a hosszú és köves falusi utcán. Mendegélt hazafelé. Vasárnap délután volt, ősszel. A nap már nem nagyon melegített, csak nagy volt, és elomló módon fényes, mint ahogy szép őszi napokon s nyugta előtt szokott is lenni.

Lassan és nagyon elgondolkozva ment az öreg. Néha pöffentett egy-egy pipa füstöt, de látszott rajta, hogy még a füstöt sem veszi észre, nemhogy az embereket, vagy éppen a sárga-piros gyümölcsöket, melyek a kertekből kimosolyogtak az útra. Fekete kalap ült a fehér haján, a csizmája szinte villogott, s az ujjasát csak úgy vitte legényesen, panyókára vetve.

Nem olyan volt, mint máskor.

Azt sem vette észre, hogy valaki folyton jön a háta mögött, s egyre közelebb érkezik hozzá. Pedig nem úgy jött, mint a macska, hanem kopogós lépésekkel, keményen és egy kicsit suhogva is. A kezében könyvecske volt, s a könyv táblája alól egy fehér zsebkendő kandikált ki a világba. Magos asszony volt, erős tartású dereka neki és eleven fekete szeme.

Pedig már lehetett hatvanéves.

Amikor elérte Barabás bácsit, meggondolás nélkül melléje állott, és azt mondta neki:

– No, magát is rég nem láttam.

Az öreg úgy nézett rá, hogy csak most vette észre; s mivel tréfás és egy kicsit szúrós beszédű ember volt, azt találta mondani, hogy abban nem ő a hibás, hanem az asszony, hiszen a tegnap is várta őt.

– Tegnap?! Tegnap milyenkor? – kérdezte Lidi néni.

– Pont éjfélkor – felelte az öreg.

Rögtön megértette a vénasszony, hogy mit merészelt mondani a legényes öreg, hiszen éjfélkor a boszorkányok szoktak járni. Ahogy hallotta a szót, a hirtelen indulat lángja végig is futott a testén, s ott belül a mellét mintha meg is égette volna egy kicsit. Meg tudott volna felelni az illetlen vénembernek, s már ki is mondta majdnem, hogy a tegnap éjfélkor nem tudott elmenni, mert éppen egy fiatal legény volt nála. De aztán, éppen olyan hirtelen, eszébe jutott valami, s lenyelte a szót. Inkább kedveskedve nevetett, valahogy úgy, mintha nem érezné még öregasszonynak magát, s mintha Barabás bácsit éppenséggel nem tartaná vénembernek.

– Készültem is magához, hallja-e! – mondta neki.

– S mért nem jöttél? – kérdezte az öreg.

– Félttem, hogy valami szép leányt találok ott.

– Az megeshetett volna – mondta Barabás bácsi.

Özvegyek voltak mind a ketten.

S ahogy az egyik gondolta magában a legényt, és a másik hallotta a “szép leányt”, az őszi napfényben arra gondoltak mind a ketten, hogy hátha csak-ugyan jobb volna nekik együtt, mint külön-külön, özvegyi módon.

– Hol járt ilyen legényesen? – kérdezte Lidi néni.

– Két csikót vennék – mondta az öreg -, s abban jártam. Meguntam már, hogy mindig otthon üljek, mint egy remete. Bajlódni szeretnék valamivel, s egy kicsit mozogni.

– S nem fél, hogy elkapják a csikók? – kérdezte az asszony.

– Próbálják meg! – mondta legényesen az öreg, s rántott egyet vállban az ujjason. Aztán nevetett is, amiben benne volt egészen, hogy ő még meg tudja fogni a gyeplőt, bár ha tüzet is ettek azok a lovak.

Lidi néni a szemét kereste az öregnek, úgy mondta neki:

– Ennyire bízik magában?

– Legalább ennyire – szolt az öreg.

Olyan jólesett nekik a tavaszi szó, hogy egészen vidámak voltak immár. S annak is örültek, hogy ilyen jól meg tudják érteni egymást. Még kezét is fogtak, amikor el kellett egymástól válniuk, pedig az öregebb rendben, férfi és asszony között, az nem volt szokásban. Szinte megkérdezte azt is Barabás bácsi, hogy este nem tudnának-e találkozni egy kicsit, de az már mégis sok lett volna, mert akkor egészen felülkerekedik az asszony.

– Aztán aludjál jól – annyit mégis mondott.

– Maga is, pont éjfélkor kiváltképpen – nevetett Lidi néni.

Utána egyik is hazament s a másik is.

Szépen a nap lenyugodott, a békességes este leszállt, és az őszi csillagok kiragyogtak. Barabás bácsi többször is kiment az udvarra, s a nagy diófa mellől meg-megnézte a csillagokat. Egyszer a gyümölcsöskertbe is hátra ment, és nézegette a piros almákat, amelyek huncut kedvességgel szinte csillogtak a holdvilágon. Egyik-másikat meg is tapogatta, miközben úgy csörgedezett a távoli patak, mintha verset mondott volna. Néha megrebbent valami a fák között, ijedt madár vagy szárnyas gondolat, máskor pedig kicsi bogár fénye villant a sarjából elő.

Szép a világ, úgy találta.

Nehezen feküdt le, s nem egészen úgy, mint máskor. Az ágyát is gondosabban vetette meg, s a párnára új héjat húzott. S amikor rajta feküdt már, akkor sem fordult, mint máskor, mindjárt a fal felé, hanem sokáig a besütő csillagot nézte, és a távoli fa ágait, amelyek rejtelmesen úsztak a rejtelmes puha fényben.

Aztán elaludt.

S egyszer azon vette magát észre, hogy riadtan kipattan a szeme. Mintha valami élesen nekiütődött volna az ablaknak, vagy éppen mintha kopogtatott volna rajta. Ahogy annyira eszmélt, rögtön arra gondolt, hogy odanéz az ablakra, de milyen az emberi természet, mégsem nézett oda. Hanem várt, meglapulva az ágyban. Nem a két csikóra gondolt, akik most valahol tüzet esznek, hanem azt találgatta a sötétben, hogy vajon denevér-e vagy bagoly repült az ablaknak neki, vagy talán csak álmában és az ő fejében kopogtatott valaki.

De, ha!! Motoszkál is valaki az ablak alatt, s mintha imbolygó hosszú árnyék nyújtózkodnék az ágya felé!

Imbolygott csakugyan valami árnyék.

S ismét szólt az ablak, de nem úgy, mintha kopogtatott volna, vagy megütötte volna valaki. Hanem tompa volt a hang, s mintha egy kicsit recsegett volna az ablak.

Verejtékes lett az öreg.

– Ne félj, Barabás! – mondta magában.

Aztán egyszerre nekiszánta magát, s hirtelen felült az ágyban. Megragadta az ágy fáját, s úgy meredt az ablakra rá. Nem látott semmit, csak a halványuló fényben a rejtelmes faágakat. De mintha hangot hallott volna akkor, amely kínlódva és rejtelmesen azt mondta:

– Éjfél van, Barabás...

– Híjj, az ántiskoláját! – mondta az öreg, s arra gondolt, hogy rögtön leugrik az ágyból, előkeresi a fejszét, s aztán legyen, aminek lennie kell. De eszébe jutott, hogy a fejsze künn van a favágón, s bent csak egy sulykoló fa van, az is valahol a gerendában. Egyéb nincs. De még egy fakalapács, annak azonban rossz a nyele. S abban a pillanatban, ahogy a fakalapács nyele eszébe jutott, valahogy elszégyellte magát. Úgy gondolta, hogy fel kéne ugrani mindjárt, odamenni az ablakhoz, és bátran kinyitani. Csakhogy esze is van az embernek, vélekedett magában, s szép lassan és óvatosan leereszkedett az ágyból. Úgy nézte az ablakot, hogy nem eresztette el a szemével, s közben a kezével addig kotorászott, amíg a nadrágját megtalálta. Azt minden eshetőségre felhúzza, gondolta magában, de amikor az egyik szárát felhúzta volna, ismét recsegett az ablak, s tisztán hallotta, ahogy mondta egy hang:

– Ne félj, csak reszkess!...

Hát ennek fele sem tréfa, úgy érezte az öreg, de azért valahogy felhúzta a nadrágot, és a csizmákat is húzni kezdte. Amint éppen a csizmákat húzta, egy hosszú fekete kart is látott, amint éppen kígyó módjára rákúszott az ablakra, és az üveget tapogatta, mintha bé akart volna mászni.

Szólt is ugyanakkor ismét a hang, és azt mondta:

– Nem éltél már eleget?...

Abban a percben az Istenre gondolt az öreg, bár el sem hitte volna, ha mondja neki valaki. Aztán a boldogságos Szűz Máriára és végül Nepomuki Szent Jánosra, aki a falu védőszentje volt. És akkor valahogy, csodás és titkos módon, Nepomuki egyszerre megbátorította Barabás bácsit, mert egyenesen odament az ablakhoz, minek a szárnyát kinyitotta, és merészen kihajolt. A szeme azonban rebegett még, és nem fogott egészen tisztán. Csak egy fekete alakot látott, kinek csillogott a szeme, s kinek a fogai mind látszottak, mintha nevetett volna.

– Ki az?! – kérdezte az öreg.

– Akit tegnap is várt – mondta az alak.

– De kicsoda?

– Pont éjfélkor.

Abban a pillanatban megismerte, hogy Lidi néni, akit boszorkánynak tett meg beszédben a tegnap. A méreg végigfutott benne, hogy így meg tudott fizetni az asszony, de önmagára is nagyon haragudott, amiért így belé tudott esni az

oktalan félelembe. Úgy tett azonban, mintha kedvesen lepődnék meg, és örömteli hangon szólott:

– Hát gyere bé!

– Szívesen lát?

– Vártalak – mondta az öreg, és meggyújtotta a lámpát.

Lidi néni az ajtó felé került, és béjött a szobába. Ahogy belépett, olyan fiatalnak látszott, hogy igazán kedvvel nézhette volna bárki. Igaz, hogy folyton nevetett, és a kezében egy csokor őszirózsát tartott, amit odaadott Barabás bácsinak, aki megköszönte szépen a virágot.

Aztán csak nézték mosolyogva egymást, mert bizony őszben jártak már, s elfelejtették, hogy csók is illenék a virág után.

Juan Ramón Jiménez: Őszi szerelem

... a szegélyek, meg kellett vallani, már fonnyadozni kezdtek el...

/Maurice de Guérin: „La Bacchante”/

Mily édesen pereg le szépséged lágy varázsa!

Már buja ősz zilálja kebled harmóniáját

s elégikus búsongás emeli tested drága

bánatát tenger-lelked domború hullámán át.

Illatod hervadt ákác. Néha egy fátyol lebben

naplementés szemedben; s valami sóvár éhség

fiz, hogy bejárd a pompás, lombhulló ász-színekben

kitárt magnóliád érett, dús szőkeségét.

De ez a kósza romlás, mely körülötted cselleng

s szép, mint az alkony, melyre a nap glóriát hullat,

a fecskéként fészkeire megtérő szerelmesnek

valami lomha kéjt ad, mely hosszú, mint a múltad.

(ford. András László)

Ifj. Versegly Ferenc: Horgony visszaemlékezései Kovács fürdőmesterre, Horg anyóra és az Olvasz-tóra.

„Ancora, ergo sum. - Horgonyolok, tehát vagyok.” Egy horgony magánélete

Már utazunk - gondolta az ismerős imbolygást megérezve, s még szélesebbre húzódott amúgy is örökké mosolygós szája. Bensőjét őszinte öröm töltötte el, ám kívülről mosolya ellenére mégis hűvös tekintélyt sugárzott horgony mivolta.

Belecsobbant a tóba. Századszor, ezredszer. Az iszap lágy csókjával fogadta, s mint hűséges szerelmes, most is örökre egygé akart válni véle.

Születése óta szerette a fürdést.

Rideg fémdarabkák voltak a szívében, azok alkották a testét is. Öreg kovácsmester válogatta ki darabjait, és szó szerinti testrészeivel már akkor némi felsőbbrendűséggel néztek vissza a ládában maradt, ki nem választott darabkákra, mintha sejtették volna, miféle felelősségteljes hivatást tudhatnak majd magukénak horgonyként.

Első csobbanása Kovács fürdőmester vezénylete alatt történt. Egymás után ugrottak bele az olvasz tóba. Kozmikus energiák szabadultak el, belezuhan-
tak a Napba, tudatuk egybefolyt, izzó szenvedélyt szabadítva fel közös cseppeikben. Kis idő elteltével lávaként kerültek ki, s újra feltűnt a kovácsmester, aki formába öntötte. Közben halkán mormogott, amelyből ennyi jutott el hozzá: ...Izzó vastrónon őt elégetétek, de szellemét a tűz nem égeté meg, mert az maga tűz...

Nem értette, fel nem foghatta, de mintha az a szellem lassan belé költözött volna.

Második merülése az ezüst tóban történt. Gőzölgő, sötéten csillogó mélyként várta őt, és ahogy bűvárkodott a szürke ködben, érezte, amint keresztanya, Horg anyó ruhát húz reá.

Végül kapott egy gyűrűt is. Szépet, nagyot. Büszke és boldog volt, hogy végre tartozni fog valahova, valakihez-valamihez. Ám a gyűrűhöz lánc is csatlakozott, amely legalább oly súlyos volt, mint ő maga. Hát így megy ez? - csodálkozott. A gyűrű egyben rabságot is jelent, muszájos kötődést? Elnézegette a láncszemeket: mint megannyi sérült, össze-, elnyomott kis gyűrű, kik egymásba kapaszkodva érzik erősnek magukat.

S most ismét fürdik. Itt van, abban a közegben, ahová szánták, amire teremtették. S milyen érdekes: nem számít élőnek, hiszen nincs tüdeje, de emiatt nem is lélegzik, megfulladni se tud, ugyanakkor lehelet nélkül nincs, nem lehet hangja se, senkihez-semmihez se tud szólni. Viszont lelke igenis lehet. Lám, annak is vannak érzései, kit soha senki se hallgat meg - vélte.

Valami történt. Megmozdult a legutolsó láncszem, és elkezdett úszni a felszín felé. Lassan, sorban követte a többi. Minden egyes láncszem próbálta letisztítani magát, nehogy sáros, piszkos maradjon, amikor kibukkan. Nem törődve másokkal rázták le magukról a koszoszemcséket, amely az alattuk lévőkre hullott, így minél lejjebb volt valamelyik, annál nehezebben lehetett tiszta. Milyen érdekes - gondolta - , hogy néha pont én, egyedül én maradok tisztátalan, miközben a többiek miattam, nekem köszönhetően vannak, lehetnek itt.

Végül elérték a gyűrűjéig, és ő is feltápászkodott. Iszap, a hű szerető még egy utolsót simított rajta lágyan, mielőtt útjára engedte. S ahogy emelkedett a türkiz létben, egyre közelebb jutva a fényhez, azon tűnődött, melyik világot szereti jobban - ezt a lentit, ahol bár néha rángatják ide-oda, mégiscsak ott lehet, ott maradhat, ahol ő akar, vagy azt a fentit, amely éltető napfényben fürdik, és ahová lánca köti.

A tóból kibukkanva megállt pár pillanatra víz és fedélzet között. Az utolsó cseppek könnyekként hullottak alá róla. Egyetlen szemhuntyásra kisimult

alatta a felszín, és mint búcsúzó ember kedvese párás tekintetében, meglátta önmagát. Majd meglódult, és felkerült a hajóra.

Miközben az előfedélzetén szárítkozott, és a kis vízcseppgyerekek felfelugrálva incselkedtek vele, azon tűnődött, hogy bár a fölé hajoló emberek szemében ezerféle színt látott már - tiszta égszínkéket; kékesszürkét, mint a vihar előtti égbolt; szürkésbarnát, amely iszap szerelmére emlékeztette; barnákat, mint a kikötőcölöpök vagy a mellette taposó cipők bőre; sokféle zöldet, mint a vízinövények - , mégis a tó türkiz tekintetét, amely számára az igazi tisztaságot, az őszinte valóságot jelenti, még soha egyetlen emberi szempárban se látta viszont. S azon is elgondolkodott, hogy a türkizben megcsillanó kék vajon az ég visszatükröződése, vagy a boldogság kék halának megvillanása, vagy csupán a tó vágyakozása tenger testvére után.

Ő is sokszor ábrándozott iszapról, és irigyelte a közelében, a fedélzet szélén kevélyen terpeszkedő kikötőbikát, aki sokszor és gyakorta sokáig simulhatott össze hajlékony szerelmével, a kötéllel. Ölelésük néha oly szoros volt, hogy a kötél majd' megolvadt belé. S amikor időlegesen elváltak egymástól, utolsó sóhajaikat az emberi fül csupán halk nyikorgásként fogta fel.

De azt is kedvelte, mikor olyan tájon ért mederfeneket, ahol hínárok és egyéb vízinövények éltek. Ők ugyanis csodálták erejét, keménységét, és rajongókként hajladoztak megérkeztekor. Cserébe úgy viszonzta szeretetüket, hogy mindig ügyelt arra, nehogy akár véletlenül is magával rántsa, családjából kiszakítsa valamelyiküket. Tudta, mert hallotta, hogy hasonlót él át a hajó az orra előtt engedelmesen utat adó, szétnyíló náddal, vagy az árboc a vízparton tisztelettel hajladozó fákkal.

Egy hűvös éjszaka után, amikor a kelő Nap meleg sugaraival elkezdte felszárítani róla az éj páráját, ráébredt, hogy a lenti világot jobban szereti. Idefenn kissé kellemetlen volt számára az érzés, ahogy a Nap felforrósította, mivel az olasz tó hevére emlékeztette, s bár az a bölcsője volt, valahogy érezte, hogy egyben a halálát is jelentheti. Gyarló, egyszerű horgony volt, nem akart elpusztulni, meghalni - élni akart. S az ébredező nappal együtt benne is elhatározás kelt: a tóban akarja leélni hátralévő életét.

Leste az alkalmat, és addig is nézelődött. Igyekezett mindent jól megjegyezni, emlékezetébe vésni, hiszen végleg búcsút akart mondani ennek a világnak. Legtovább az eget bámulta. Rájött, hogy amikor sekélyebb vízben a mindig nedves fövényen feküdt, a vízfelszínen végiggörgő kis hullámok az égen vonuló bárányfelhőkre emlékeztetik. Nem lesz hát teljesen idegen ettől a világtól az a másik. Csak más. Mikor végül megragadták, és a fedélzet fölé emelkedve meglátta a tavat, furcsa érzés fogta el tudva, hogy utoljára látja-láthatja így.

Amint leért a mederfenékre, s iszap szerelmével összeölelkezve üdvözölték egymást, azonnal sustorogni kezdtek, amiből csak annyi hallatszódott ki, mint mikor homokszemcsék csikordulnak a fémen. A lánc mit se sejtett a készülő tervből. Órák teltek el viszonylagos nyugalomban. Azután - mint mindig - megmozdult a legutolsó láncszem. Most azonban, ahogy a horgonyon volt a

jövetel sora, nem mozdult. Sőt, iszap szeretőjével minden addiginál jobban összekapaszkodtak. A láncszemek egy pillanatra megfeszültek, majd meghökkenve visszánéztek, és újra nekiveselkedtek. De sem a horgony, sem az iszap nem engedett most sem. Minden erejüket összeszedve a láncszemek is összekapaszkodtak, és vascsikorgatva erőlködtek. Végül az a láncszem, amely legközelebb volt a horgonyhoz, megsejthetett valamit, mert szétnyitva szárait elengedte a horgony gyűrűjét, és amint a többi láncszem rángatta fel a felszín felé, ő egyedülként, két kis kitárt szárával, mint kisgyermek elutazáskor a szülőjének egyszerre két kis kezével, intett búcsút egészen addig, amíg el nem tűnt.

Rövid ideig minden békésnek, nyugodtnak érződött, ám mindketten tudták, még koránt sincs vége. Odafönn a hajó árnya lassan elkezdett mozogni, de még mielőtt eltávolodott volna, a kis kereső horgony vágódott a vízbe, hogy megtalálja, s a felszínre emelje. Hanem ő ugyan nem akart ártani neki – rákacsintva mindig mellette karmolta végig iszap hátát, amelyet az hősiesen tűrt. Azután egy utolsó villantással a kutató horgony is feléjük intett, majd emelkedni kezdett, és ő is eltűnt. Végül a hajó tényleg elindult, elment. A horgony és az iszap csak eztán merték elhinni, hogy kettesben maradtak.

Eleinte nagy volt körülöttük a nyüzsgés. Halak és mindenféle egyéb vízi állatok látogatták meg őket hallván a történetüket. Olykor egy-egy arra úszó szárcsa, réce, vöcsök, vagy hattyú is lebukott hozzájuk pár pillanatra beköszönni. Legtovább néhány kagyló vendégeskedett náluk, ám apránként ők is eltávolodtak. Idővel csendesült környezetük, és már alig, csak ritka alkalmakkor láttak vendégül valakit. Néha még előfordult, hogy egy-egy hal elvitte hozzájuk családját, és a kishalak le-fel szánkáztak a horgony szárain, vagy ki-be úszkáltak a gyűrűjén. Lassanként azonban ez is ritkult, majd teljesen elmaradt. Nem is bánták, mert legalább jobban figyelhettek egymásra és önmagukra.

Viharosabb napokon a víz mozgása egészen a mederfenéig hatolt, és akkor a horgony úgy érezte, mintha menne. S mivel olyankor az iszap is mindig átalakult, változott kissé, olybá tűnt, hogy formálódó kapcsolatukkal együtt mindketten megújulnak.

Néha viszont megrettentek: akárhányszor egy hajó árnya jelent meg a közelben, az iszap félve-féltve igyekezett elrejtetni a horgonyt. Szerették is ezt a bújócskát, amelyben egyre jobban egyesültek. A veszély elmúltával a horgony ismét előbújt, azonban az iszap sose takarta ki teljesen újra. Így a délceg fémtestet lassanként egyre jobban, egyre szorosabban ölelte, takarta a lágyan is határozott iszaptakaró.

Érdekes módon a horgony minél nagyobb mozdulatlanságra lett ítélve, mintha minden mást annál jobban érzékelt volna. Ahogy szűkült közvetlen környezete, úgy tágult a tudata. Úgy tűnt a számára, mintha minden egyre nagyobb mértékű lenne - a viharok is, akár ha Szél apó azt akarná, hogy növekvő bénasága ellenére is olykor a régi mozgékonyak érezhesse magát; de a szélcsendes üresség is, amelykor szoborként díszelgett a kihalt tájon. Gyakran mintha még az áramlatok is leálltak volna. Már a közelben elúszó

vízi állatoknak is legfeljebb az árnyalakját látta néha, ám oly távolból, hogy fel sem ismerte őket.

Egészen addig, amíg hosszú-hosszú évek múltán elérkezett a nap, hogy a horgonyt immáron egészen eltakaró utolsó szem is fedélként a helyére kerüljön. A horgony utolsó pillantása a vízfelszín felé esett, és a végső riadalmat okozó hajó árnyalakját nézve azon tűnődött, hogy az szerinte ugyanaz a hajó volt, amelyhez egykor ő is tartozott. Majd az utolsó homokszem elvakította, s többé nem látszott ki más az iszapból, csak a horgony gyűrűjének iszapszemcsék által fényesre csiszolt íve, mely a víz és fény játékának köszönhetően türkizes szivárványként jelezte, hogy ott ők örökre egymáséi lettek.

Zelk Zoltán: Nyár és tél között

Nyár és tél között úgy vándorol
Október, November,
mint a poros országúton
két szomorú ember.
Kertek, lankák körül jönnek,
mennek havas tájra,
búsan integet utánuk
egy kopár fa ága.

Mint rossz gyerek, a szél őket
sárral megdobálja,
utánuk fut, ruhájukat
s hajukat cibálja.
Nyár mögöttük, tél előttük,
néha meg-megállnak
s búcsút intenek a hervadt,
búslakodó tájnak.

Olvasóm: **Fekete István** talán a legbeavatottabb átélője és leírója az ősznek. Nem bírom ki, hogy ne ajándékozzalak meg ezzel a pár képpel: az Ő tollából

„Az erdei ösvényeket átszőtték a hallgatag pókok, a galagonya bogyója piroosan fürdött a napban, a legelők tarlott oldalán már csak délben ugráltak a szöcskék, a katáng virága elfakult, s az erdő aranyos bíborba öltözött, mert szép akart lenni, mint az öregedő asszonyok, ha elbúcsúznak valakitől, akit szerettek.” (Fekete István: *Hajnal Badányban* - részlet)

Fekete István: Búcsúzás

Zöldek még ilyenkor a fák, és beszédesek a patakok, még nyári suhogással ringatja magát az erdő, ha megzendül a szél, de az éjszakák elnémultak, és egymásra rakják a titokban lehullt sárga leveleket.

Virág is nyílik még az utak mentén, a régi kőkeresztek tövében, és gerle is bűg, ha hajnalban szépen felsüt a nap, de az eke már temeti a nyarat, a napraforgó a földet nézi, és őszi pókhálót lenget a szél a kukorica susogó levelén.

Dúsak és teltek még a töké a nevető domboldalon, szüretre kongnak mámort érlelő vidám hordók, de az estékben már az őszi bogár sír, s a vén diófák árnyéka nagyobb, mint amilyen messze ér.

És hogy süt a nap! Hogy porzanak a nyárból élő vásáros országutak; hogy csillog a tavak vize, ringatva a holdat és minden csillagokat, de a Tejút selyme kifehéredett már, és az éjszakák hűvösek, és a virradat hideg harmatot csókol a néma mezőkre. Nevetnek még a kertek is. A fákon hetyke cinkék cserregnek valamit az almáknak és szilváknak, de eljön az est, és a sötétségben egyszerre titokzatos, néma lesz a világ, csak a bagoly imbolyog a csend hátán, és csak a méhek zúgnak a kasban, hol a nyár édességét és virágok illatát őrzi az aranyló méz.

A nádasok felett seregélyek sudaraznak, mert telelopták magukat szőlővel, a levegőben csókák rikkantanak, mert csupa élet az egész világ, a szántásokban lustán henyél a nyúl, mintha róka nem is lenne a világon; de ha az alkony végigszáll a tájon, a nádbugák tűnődve nézik a sötét vizet, és a késői szekerek úgy dübörögnek át a hidakon, mintha lágy göröngyök hullanának a nyár koporsójára.

És milyen nevetők a fehér faluk, ha a déli harangszó megáldja a kenyeret, milyen bátran nyílik a kapu, hogy csattan a kiáltás; de aztán elmúlik a nap, szürke fáradtsággal rogy le az alkony, és ha ellobbannak a vidám ablak-szemek, egyszerre sóhajtani kezd a gond, sírni valami régi sírás, fájni valami régi bánat. S a tűnődő est néma borulásában megsimogatja a falut s az álmokat, az erdőket és mezőket, az élőket s a temetőket a virágos kalapú, meleg kezű, dús magyar ősz.

“A nap magasán járt már, és ragyogásában több volt a fény, mint a meleg. Ez a meleg azonban jóleső volt, mint a simogatás, és hozzátéve az illatokat, hangokat s a folyó beszélgető locsogását, csodálatos őszi délelőtté aranyozta a halászok külső és belső világát. Benne volt ebben az álomra készülő erdő, a párás mező, a magasán szálló ökörnýál, a varjak telt hasú károsgálása, a friss szántások föld- és kenyérszaga, az erdei avar kesernyés illata, a rőzsefüst kékes selyme, távoli kocsizörgés és hordókongás, benne volt a nyárból jött, de télbe tartó szelíd magyar ősz. Mert ősz lett közben” (*Lutra*)

HUMOR BŐSÉG

Az istentisztelet vége felé a lelkész megkérdezte nyáját:

- Hányan bocsátottatok meg az ellenetek vétkezőknek?

Mindenki feltartotta a kezét, kivéve egy törékeny idős hölgyet.

- Jones asszony!? Ön elzárkózik attól, hogy megbocsásson ellenségeinek?!

- Nekem nincs egyetlen ellenségem sem - mondta kedvesen mosolyogva az apró hölgy.

- Asszonyom, ez igen szokatlan. Megkérdezhetem, mennyi idős is Ön?

- Kilencvennyolc múltam - felelte az ősz matróna.

- Kedves asszonyom, megkérhetem, hogy jöjjön ki ide a gyülekezet elé, s mesélje el nekünk, miképpen lehetséges, hogy valaki majdnem százéves, és nincs egyetlen ellensége sem!

Az aranyos néni kitotyogott a lelkész mellé, szembefordult a gyülekezettel, és csak ennyit mondott anyagi mosollyal:

- Túléltem a nyavalyásokat!

Egy akkurátus és meglehetősen csúnya nő sárgadinnyét vásárol. Vagy harmincat megnyomkodott, megszagolgatott, mire a zöldséges rászólt: Legközelebb a férjét küldje el vásárolni, ő nem válogatós!

- Miből gondolja?

- Ha az lenne, nem vette volna feleségül!

Mai történet

"Ma bementem este a helyi nagy közértbe valami vaccinak valót venni. A sorban én következtem, mögöttem egy melegítő, de tehetős pasi volt, aki folyamatosan szenvedett, hogy sorba kell állni, csak egy energiatálcát jött be. Gondoltam, jó fej leszek, mondtam, menjen elém, én ráérek, ez a 2-3 perc nem számít.

Amikor végzett, elindult, majd visszalépett és így szólt: "Bocsi, de ez olyan jól esett, sz. napom volt, megengeded, hogy kifizessem, amit vásároltál?!" Én: "Köszönöm, de nem szükséges, így is értékelem a gesztust, (és ekkor láttam a sorban utánam levő nénit, aki számolgatta a kezében az aprópénzét, amije volt). DE ha megtennéd, hogy a hölgynek kifizeted, úgy jobbat cselekedhetnél."

Ő (elmosolyodott - kicsit csibészesen is): "Hehe... megyek még egy kört."

Mire én végeztem a kasszánál, hozott krumplit a néninek, kolbászt, lisztet, meg pár apróságot, igazából jobban nem néztem meg. "Jó volt az ötlet, legyen szerencséd az életben" - mondta, én is hasonló jót kívántam és hazajöttem.

Javaslom, néha engedjétek előre az Armani joggingos ideges kopasz embereket a sorban, még jó is kiszülhet belőle! ☺

Nagypapa és nagymama összeeszesztek valamin, s nagymama annyira dühbe gurult, hogy nem szólt többet nagypapához.

Másnap nagypapa már teljesen megfélemedezett a vitáról, de nagymama továbbra sem figyelt rá, és nem is szólt hozzá. Tehetett a nagypapa akármit, nem tudta a párját kihúzni sértődött hallgatásából. ☹

Végül is nagypapa hozzá fogott turkálni a szekrényekben és a fiókokban.

Miután ez így ment egy darabig, nagymama már nem bírta türtőztetni magát:

- Mi az ördögöt keresel?- kérdezte dühösen.

- Istennek legyen hála, megtaláltam! - mondta nagypapa hamiskás mosollyal. - A hangodat!" ☺ (Anthony de Mello)

Mindazok számára, akik már hatvanon felül vagy alul vannak, itt van egy titkos gyakorlat, hogyan erősítsük meg a kar- és vállizmainkat. Egy héten háromszor kell csinálni, és csodákat művel.

1. Kezdd azzal, hogy állj ki a hátsó udvarra egy-egy 5 kilogrammos krumplis zsákkal a kezekben. Nyújtsd ki a karjaidat a két oldaladra, és tartsd ki vízszintesen, amilyen hosszan csak bírod.

2. Néhány héttel később cseréld fel az 5 kilós zsákot 10 kilósra, majd később 20 kilósra és utána 30 kilósra. Ha sikeresen eljutottál erre a szintre, tartsd ki legalább egy percig!

3. Ezen a szinten azután elkezdhetsz beletenni néhány darab krumplit is a zsákokba, de légy óvatos, nehogy túlerőltess magad!

Az IBM ügyfélszolgálatát felhívta egy hölgy, valamilyen technikai problémával. A diszpécser elkérte a gép sorozatszámát, beütötte a gépébe, majd az adatbázisból kilistázta a hölgy gépének paramétereit.

- Hmm, úgy látom, Önnek egy Aptiva számítógépe van - mondta a diszpécser. A másik oldalon rövid sikkantás hallatszott, majd egy koppanás után nagy csend.

- Halló, valami baj van? - kérdezte a diszpécser rémülten. Hosszas csend, majd léptek hangja, és az ügyfél újra beleszólt.

- Hölgyem, csak nincs valami baj? - kérdezte az ügyfélszolgálatos.

- Á nem, csak ha tudtam volna, hogy idelát a másik oldalról, akkor a hívás előtt felöltöztem volna...

„Most a 2.a-ba járok. 1938 van.. Erzsi néni az osztályfőnök. [...] Magyart és németet tanít. Elég kövér, olyan lába van, mint Chaplinnek. Rögeszméje a jellemes diák. Szerinte az a jellemes diák, aki mindig összejátszik a tanárral, nem súg, nem segít a dolinál a padtársának, és mindjárt árulkodik, szóval egy rémes stréber. [...] Erzsi néni rövidet lát, és nagyot hall. Ez ő, egy ideális osztályfőnök.” (Janikovszky Éva írta kislány korában naplójába)